

Planering

- För-förarbete:
  - Besökarundersökning och Landskapsanalys 2012
  - Projektplanering 2013, uppstart 2014.
- Team för naturvägledning
  - Kompetenser
- Förarbete: Underlag till obemannad naturvägledning
  - Naturvägledningsplan

Upphandlingen

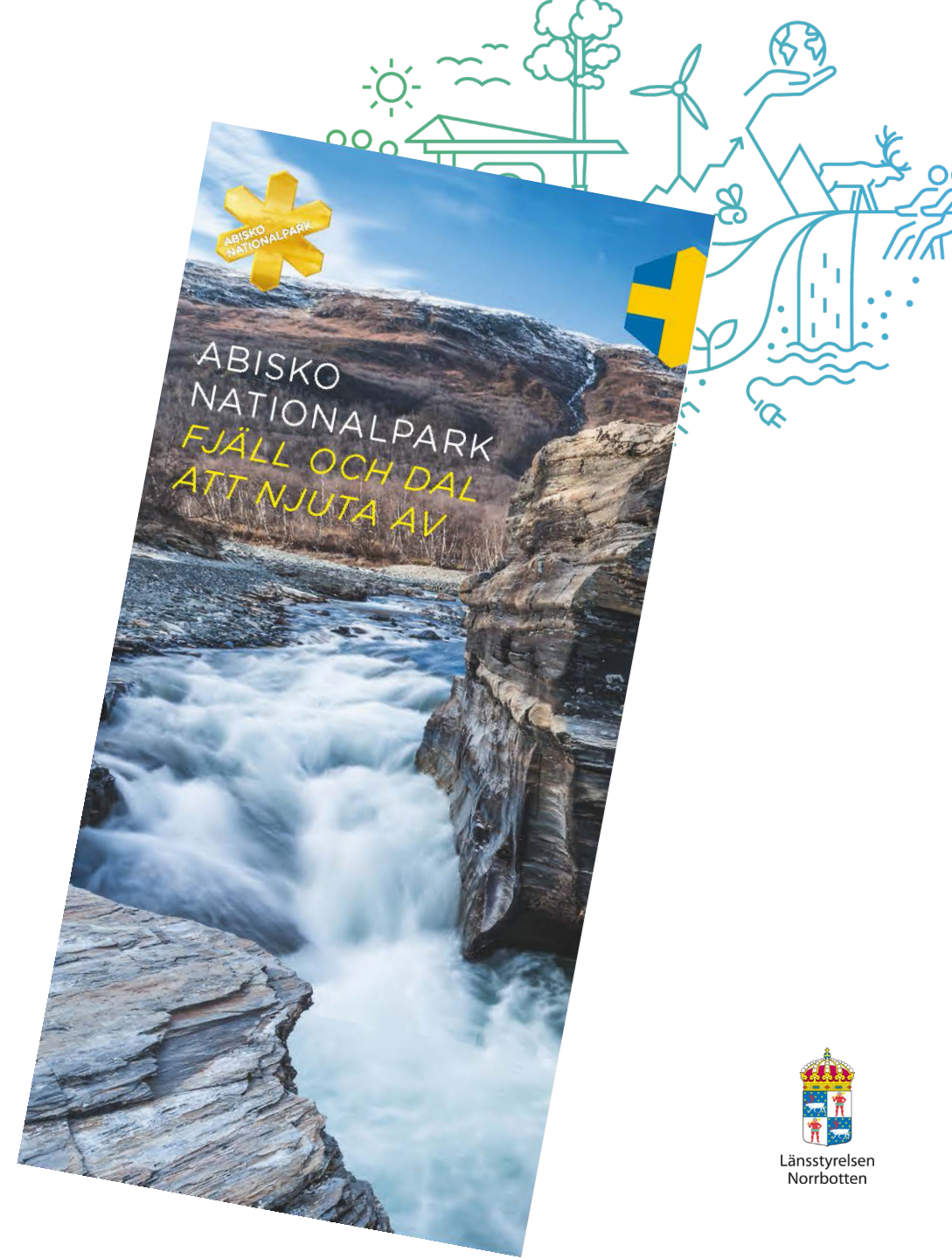
- Avrop inom befintligt ramavtal eller särskild upphandling?
- Beskrivning av uppdraget/krav
  - ...”Formgivaren ska fungera som bollplank och medskapare i en kreativ process där hen genom grafik och layout-idéer bidrar till att förmedla och förstärka det naturvägledande innehållet.”
  - ... ”Layout och formgivning ska förstärka den pedagogiska dimensionen. ”
- Utvärdering: Pris 30% och erfarenhet 70%.
  - Kriterier för bedömning av erfarenhet: Relevant erfarenhet för detta uppdrag, kvalitet i genomförandet, kreativitet och målgruppsanpassning.
- Anbudet ska innehålla ”Dokumentation av erfarenhet av arbete med natur- och kulturinformation i form av utomhuskyltar och/eller foldrar.

Exempel

- Stora informationsskyltar
- Små, lutande informationsskyltar
- "Ljudskylt" med högtalare och åtta ljudfiler.
- Nationalparksfolder

AUGUSTI-SEPTEMBER
HÖSTSOMMAR/ČAKČAGEASSI

Nu mognar myrens gula hjortron. Den första frosten har nrypt fjällheden. Blåbärsris och ripbär lyser i vinrött. Ännu blommar den ståtliga fjälltortan och brudborsten i fjällbjörkskogen.

Halv vuxna ripkycklingar springer i gräset. Hönan varnar och flaxar och försöker leda bort inkräktare från barnkammaren.

Fjällbjörkmätare fladdrar mellan björkarna. De virvlar som snöflingor i luften. Som larver har de ätit träden kala från löv. Fjällbjörkskogen ser här och var lite tilltufsad ut efter larvernars kalas.

FJÄLLBJÖRKMÄTAREN
Nu har ätt ägg lagt i löven på fjällbjörkskogen. Fjällbjörkmätarens gråsvarta larver samlas på löven. Spindlar finns alltid i fjällbjörkskogen, men inte för kalas i mångtålet. För larver och kalas i fjällbjörkskogen. Men björkarna får sig ännu mer och klarar sig utmärkt.
Barn kyckling övervintrar. De kläcks till larver på våren. Larverna står i gräset i juni-juli och försvinner sen. På höstkommer de igen. Fåglarna äter ut av insekterna. De svärmar i skogen och lägger ägg innan vintern. Det är ett sätt för barnen att överleva de svåraste.

MYRRÄNS GULD
I augusti är det tid att plöcka myrräns. Bären är i fullt guld, guld och C-vitamin. Myrräns blommar i maj och i juni. Frost och regn kan skada blomman. Blomman blommar i maj. De svärmar i skogen och lägger ägg innan vintern. Det är ett sätt för barnen att överleva de svåraste.

**AUTUMN-SUMMER
AUGUSTI-SEPTEMBER**
Now the yellow month (Autumn) is opening. The first frost has ripened at the mountain moon. Blåbärsris och ripbär lyser i vinrött. Ännu blommar den ståtliga fjälltortan och brudborsten i fjällbjörkskogen.
Half grown (young) chickens run in the grass. The female warns and flutters and tries to lead chickens away from her (chickens) nest.
The autumn moth flutters between the birches. They start to overwinter in the air. As larvae they have eaten the trees bark of moths. Here and there the mountain spruce forest is visibly ravaged by the larvae' feast.

THE AUTUMNAL MOTH
In the second larvae of the autumnal moth feast on birch leaves. The moth is always in the mountain birch forest, but some years there is a real increase in hatched larvae, which eat the birch forest bark. But the birches get new summer leaves and often survive. Only the eggs winter. The larvae creep out in the spring. They eat the birches in June-July, then they form a chrysalis. In autumn summer they leave their chrysalis as moths. Now they are fluttering in the forest and laying eggs before winter. Then the moths die.

MARSH GOLD
In August it is time to pick raspberries. The berries are juicy, delicious and rich in vitamin C. The raspberry blooms in the meadow in May-June. Frost and rain can damage the blooms. The flowers are pollinated by insects. In warm weather with lots of insects produces plenty of berries to be picked. The flowers are single-sex - some plants are male, other plants are female, and only they can produce berries. You may pick berries in the national park out not other places.

AUGUST
10

SEPTEMBER-OKTOBER
HÖST/ČAKČA

Fjällbjörkskogen lyser gul, röd och orange. Borta är fågelsångern, bara fågelflockar syns stillsamt och tystlåtet på väg mot söder. Trastar, sidensvansar och gräsiskor drar fram, söker bär och frön i träden. Luften är kall och hög.

Björnar och ripor äter sig starka på hedens blåbär, kråkbär och lingon. Inför en tid av brunst och kamp äter sig renarna feta på skogens svamp. Det gäller att klara ett halvår av vinter. September är också tid för renslakt, det är skördetid av vad som renen skapat.

I älvens vatten leker röding och öring. Snart ligger isen tunn på sel och sjöar. De flesta fåglar är nu långt borta.

SENSOMMARENS HÖGA
På höstkommer blommar i höga höga skogar. Fjällbjörkskogen, Brudborsten och björken i toppen lyser i höga höga skogar. Fjällbjörkskogen, Brudborsten och björken i toppen lyser i höga höga skogar. Fjällbjörkskogen, Brudborsten och björken i toppen lyser i höga höga skogar.

HIGH FLYERS IN LATE SUMMER
In autumn summer a number of tall plants bloom in the mountain birch forest. The red flowers at the top of the Mountain Birch. These resemble an old-time shaggy branch. Now the late, red flower blue blue flowers are also in bloom. The same packed, folded and old blue blue flowers. The bear, reindeer and moose visit the young flowers and shoots of the Alpine Blue Sown-Tree.

RÖDA OCH GRANNA
Efter första frosten på fjällheden lyser rödheten i höga höga skogar. Bären har ätit blå gräs till höst till svart. Sen varnar borden men efter barna bär och svampar äter de ännu under vintern. Där på det kryddade vinternbuden har tilltufsad röda traktar.

RED AND SPLENDID
After the first frost on the mountain moon, the leaves of the Mountain Blueberry are dark red. The berries are black. The leaves are still out but being toward brown stay in place and protect next year's buds through the winter. The crowing reindeer that is Dwarf Willow now has bright red fruit.

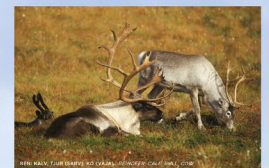
SEPTEMBER
5

**AUTUMN
SEPTEMBER/OCTOBER**
The mountain birch forest is yellow, red and orange. The birding is over, only flocks of birds are seen calmly and lazily heading south. Thrushes, Waxwings, Red Polls search for berries and seeds in the trees. The air is cold and clear.
In gain strength, Bear and Reptiles eat mountain blueberry, cranberry and winterberry. For the approaching time of rutting and combat the reindeer eat their fill of forest fruit.
They need to survive the six-month winter. September is also a time for reindeer slaughter, harvesting what summer has brought.
Clear and frosty in the waters of the river. Soon then we will come to water and lakes. Most birds are now absent.

TID FÖR LEK
Nu vattnet blir kallare. Vår öring och röding. Öringar leker och lägger sin ägg. I blåkärrarna och blåkärrarna strömmar vatten. Rödöding leker på stora botten i sjöarna.

TIME FOR SPAWNING
Once the water grows colder, trout and char start to spawn. The trout spawns and lays its eggs in the flowing water of streams and rivers. The char spawns on stony lake bottoms.

FETA RENAR
Nu är renarna feta inför vintern. För renarna är det tid att sätta barn (svaret). I slutet av september har renarna brutit - parningstid. De starkaste renarna får vara sig med mest renar (barn). Efter brunsten får de sina horn och hamnar i sig i rang.

FAT REINDEER
For reindeer centers, the time has come to slaughter bulls. The end of September sees the rutting - pairing season. The strongest bulls get to rut with the largest number of reindeer cows. After rutting they get their horns and lose all status.

LIJONSKÖRVA
BLÅBÄR
BJÖRNBÄR
ROSBÄR
ROSBÄR

OKTOBER
0

MEDELTEMPERATUR (°C)
MEAN TEMPERATURE (°C)

Länsstyrelsen
Norrbotten

ABISKO NATIONALPARK

NOVEMBER-DECEMBER HÖSTVINTER/ČAKČADÁLVI

Himlar i pastell som solen malar utan att själv synas över horisonten. Alla bereder sig på ett halvår av vinter. I den första snön syns djurens spår.

Skogen är tyst och stilla. Allt saktar skenbart farten. Björnen sover, men för andra djur gäller det att hitta mat, att överleva vintern. Hermelin och räv söker lämlar under snön. Det gör också hökugglan, med skarp hörsel lyssnar den sig fram och kniper gnagare genom snötäcket.

AUTUMN-WINTER NOVEMBER-DECEMBER
Stars the sun has painted its pastels without showing itself over the horizon. Everyone is preparing for the six-month winter in the first snow, animal tracks are seen. The forest is quiet and still. Everyone slows down noticeably. The bear is asleep, but other animals need to find food to survive the winter. Ermine and fox seek lemmings under the snow. So does the hawk owl with its keen hearing, listening its way to the rodents which it grabs through the snow cover.

SKICKLIGASTE RIPPJÄGAREN
Med språn eller gnivar har himmelens läskiga vider spår spor för sig på mat att äta. Men skickligaste rippjägaren är gästfågeln. När den dyker kan den slå en rippjägare ripp med över 300 kilometer i timmet. Kanarie är den världens snabbaste fågel, snabbast över ett kort 170m och byggt ut till i fallbjörnar.

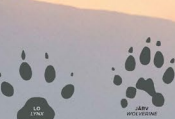
THE MOST SKILLED PTARMIGAN HUNTER
Since ptarmigan tracks revealed the hunter ptarmigan for food with snare and gun. But the most skilled ptarmigan hunter is the Goshawk. When it dives it can strike a flying ptarmigan at over 300 km/hour. It may be the fastest bird in the world. The goshawk lives in the mountains all year and builds its nest in rock crevices.

SKICKLIGA LÄMMEJÄGARE
Hökugglan och himmelens är vildgäst i fjällen. Men fjällräven har knipen på fötterna, är till stötte och väntar fjällgröppens snö i bändräsk. Därigenom får lämmelen och fjällräven upp dem. Fjällräven lever högt upp på kullarna. Där sovar och kniper, och dyker på fötterna genom snötäcket, och kommer upp med en lämlar i klorna.

LIKA SOM RIPPOR
Därigenom och himmelens är vildgäst i fjällen. Men fjällräven har knipen på fötterna, är till stötte och väntar fjällgröppens snö i bändräsk. Därigenom får lämmelen och fjällräven upp dem. Fjällräven lever högt upp på kullarna. Där sovar och kniper, och dyker på fötterna genom snötäcket, och kommer upp med en lämlar i klorna.

LIKE TWO PEAS IN A POD
The Willow Grouse and Rock Ptarmigan are very similar. However the Willow Grouse is slightly bigger and lacks the black band of most of the Rock Ptarmigan. The Willow Grouse breeds all the forest it sought usually when someone happens to frighten it. The Rock Ptarmigan breeds higher up on the forest mountain. From far away its calling can be heard on the slopes, about one mile in winter and seven in summer. The Willow grouse is more reddish-brown, while the Rock Ptarmigan is grey-brown.

LO OCH JÄRV
Björnen sover vinterns, medan lo och järv jagar. Fäll och skog fjällen är den oodödliga förtjällen av snö. Medan lo är engångslev med ett enda utkast. De blir också rippor, narvar, länkar, sorkar och kändisar. Men när de jagar var, vill de få med sig kändisar och stora fåglar för matlagning. Det kallas för att få en snö i rörelser. Men dessa två avstär för de vandrar fram.

LÄMMELEN
Fjällräven är fjällens viktigaste djur, när det är gott om lämmel. Lämmel är få många år gammal. Och rippor, hökugglan, fjällräven och himmelens är till stötte när fjällen är full av fjällgröppens snö. För en snö är det var lämmel var fjällen är. Numera handlar det mer om lo än om lämmel. Vad är det som händer i lämmelens mat?

LYNX AND WOLVERINE
The Bear is hibernating, while Lynx and Wolverine hunt in the mountains not the forest. The wolverine pursues narwhals, while the lynx is a stalker who suddenly pounces. They also eat ptarmigan, lemmings, voles and caracaras. But when they hunt narwhals they catch problems and major noise for narwhal owners. You need a lot of luck to catch sight of the predators, but their tracks reveal which way they came from.

THE LEMMING
The lemming is the most important animal in the mountains. When there are plenty of lemmings - lemming tracks - many animals get plenty of food. Rough-legged Buzzard, Long-tailed Skua, Hawk Owl, Goshawk and Ermine survive in summer. And the ptarmigan (which escape being eaten when the mountains is full of snow) catch lemmings. In the past it was said that every fourth year is a lemming year. Now it is 10 years between years. What has happened in this situation of the lemming?

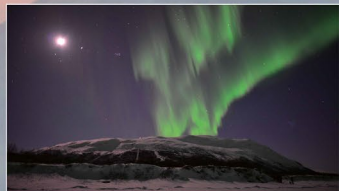

SKILLED LEMMING HUNTERS
The Hawk Owl and Ermine are skilled hunters, which can easily catch a vole or lemming. The ermine comes down in the lemming's tunnels. Below the snow cover and snails them out. Over there is the lemming in the winter snow. The Hawk Owl sits silently in a tree top, it watches and listens and suddenly darts through the snow cover - and then up with a lemming in its talons.

ISTID PÅ TRÄSKET
På fjällräven ligger sig den kring sig. Vissa vintar kan det bli några meter av is. Vissa vintar kan det bli några meter av is. Vissa vintar kan det bli några meter av is. Vissa vintar kan det bli några meter av is.

ICE TIME ON TORNETRÄSK
The ice on Lake Torneträsk around New Year. Some winters, there can be weeks with clear ice before the snow comes - perfect for long-distance skating.

NORRSKEN
Abisko var ofta för mörk och blå nattetid. Fjällen i väster ger ragnugga - de mörka mån, och den vigen är kända i fjällen. Där är Abisko en av världens bästa platser om man vill se norrsken på vintern. Norrsken uppstår när laddade partiklar från solen slår in mot jordens yta magnetiska och kraschar mot atmosfärens stoner.

THE NORTHERN LIGHTS
Abisko has low precipitation and is often fairly cloudless. The mountains to the west give a rain shadow - they prevent clouds, snow and rain from coming in from the Atlantic. Therefore, Abisko is one of the best places in the world to see the Northern Lights in winter. The Northern Lights occur when charged particles from the sun are deflected towards the north by the Earth's magnetic field, and collide with molecules in the atmosphere.

REINENS VINTERBETE
För att komma åt ett löst markens lever fjällräven snarar i snön med sina klövar. Beredare där raka från under fjällen. Bero vintern smälter hornen på vintern och för djuren till nya fjällen. De kan bli stora, stora fjällen. In den fjällräven och fjällräven sig och sina klövar mot rövare.

WINTER FORAGE FOR REINDEER
To get at the willow-leaves hidden on the ground, the reindeer digs into the snow using their hooves. Only reindeer cover their horns in winter. That gives them a high horn in the spring. Therefore, they can dig the full reindeer horns from their foraging job and defend themselves and their calves from predators.

MEAN TEMPERATURE (°C) NEAR TORNETRÄSK (°C) **-5**

MEAN TEMPERATURE (°C) NEAR TORNETRÄSK (°C) **-8**

MEAN TEMPERATURE (°C) NEAR TORNETRÄSK (°C) **-11**

MEAN TEMPERATURE (°C) NEAR TORNETRÄSK (°C) **-10**

MEAN TEMPERATURE (°C) NEAR TORNETRÄSK (°C) **-7**

Länsstyrelsen Norrbotten

VUOLIP NJÁHKÁJÁVRI

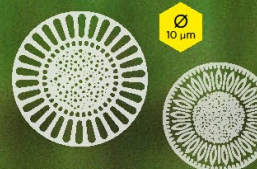
Det här är Vuolip Njáhkájávri (Nedre Laksjön). "Njáhká" är det samiska ordet för fisken lake och "Vuolip" betyder "Nedre". Vid den 17 meter djupa sjön häckar högljudna smålommar.

VUOLIP NJÁHKÁJÁVRI
This is Vuolip Njáhkájávri (Lower Burbot Lake). "Njáhká" is the Sámi word for burbot and "Vuolip" means "Lower". This lake, 17 metres deep, is a favourite with the noisy Red-Throated Loon.

GYTTJAN BERÄTTAR
Bara några ensamma grova tallar växer idag runt sjöns stränder. Forskare har studerat sjöns gyttja. Algyttjan är tre meter tjock och har tydliga skikt för varje år. I gyttjan finns 9100 års historia, ända sen istidens slut!

THE MUD TELLS A STORY
Only a few lone thick-growth pine trees today grow on the shores of the lake. Scientists have studied the lake mud. The algae mud is three metres thick and has distinct year-layers. The mud holds 9100 years of history, going back to the end of the ice age!

SKOGSKLÄDDA FJÄLL
Tallpollen i sjöns gyttja berättar att sjön varit omgiven av tät tallskog när klimatet var varmare efter istiden. För 5-6000 år sen (stenåldern) gick träderansen som högst 300-400 meter högre än idag. Sommartemperaturen var då upp till 2 grader högre än nu.

LIV I VATTNET
I det klara vattnet kryllar det av liv. Det kan finnas en miljon alger i en liter vatten. De mikroskopiska kiseldiaterna förökar sig, också på vintern under metertjock is.

LIFE IN THE WATER
The clear water is teeming with life. There can be a million diatoms in a single litre. These microscopic algae multiply even under metre-thick ice in the winter.

SMÅLOM
Smålommen är bara något mindre än storiommen. Den häckar i mindre tjärnar men fiskar i stora sjöar. När en förälder återvänder med fisk i näbben blir det ett väldans liv när fåglarna möts. Smålommens spel i sommarnatten kan nästan låta kuligt.

RED-THROATED LOON
The Red-Throated Loon is slightly smaller than the Black-Throated Loon. It nests on small tarns, but fishes in large lakes. When one of the parents returns with fish in its beak, there is an enormous commotion when the birds meet. The sound of the Black-Throated Loon in the summer night sounds almost eerie.

TURNED-UP BEAK
URPÅT-PRÄKANT NÅBB
ROSTRID STRUPE
RISER, FÄRGLAD TROAT

TORNETRÄSK, SJUMILASJÖN

ALFÄGEL
Den eleganta alfägeln rastar i Torneträsk. Men häckar gör den helst i fisktomma fjällsjöar. Den äter nämligen samma kryp som fiskarna och tål inte konkurrens om maten.

LONG-TAILED DUCK
The elegant Long-Tailed Duck stops over on Torneträsk. But it prefers to nest on mountain lakes free from fish. This is because it eats the same crustaceans as the fish and cannot handle competition for food.

PLATS FÖR VILA
Visst är stranden en skön plats för att vila? Det har människor tyckt i alla tider, helt nära finns en flerhundraårig samisk hård – en eldstad.

A RESTING PLACE
Isn't the shore a wonderful place to rest? People have found that down the ages, and quite close by there is a Sámi hearth – a fireplace – that dates back centuries.

Nästan som en fjord ser den ut, Skandinavien's största fjällsjö, Sveriges näst djupaste sjö och Sveriges sjunde största sjö! Det är Torneträsk, 185 meter djup, med kristallklart, rent vatten.

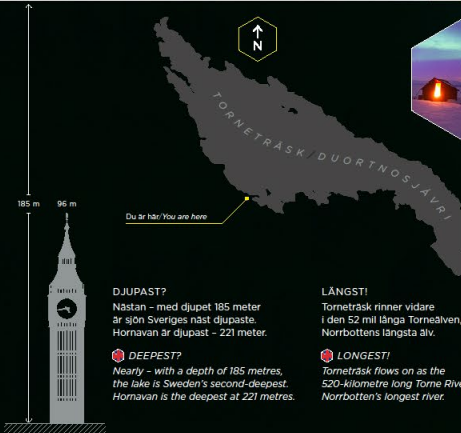
Torneträsk avvattnas av Torneälven, Norrbotten's längsta älv, 52 mil lång. Älven är en av våra fyra nationalälvor, helt utan kraftverk och dammar.

Sjön har i alla tider varit båtled för de människor som levde i fjällen. Torneträsk brukar vara istäckt halva året, från juldag till juni. Därför har sjön också varit vinterväg, med hjälp av skidor, ren och akkja eller idag oftast med snöskoter. Många drar ut små hus – arkar – på isen för att pimpla röding. Runt årsskiftet kan blank nyis locka skridskoåkare.

TORNETRÄSK, THE SEVENTY-KILOMETRE LAKE
In appearance it resembles a fjord – Scandinavia's biggest mountain lake, Sweden's second-deepest lake and its seventh-largest lake. It is Torneträsk, 185 metres deep, with crystal-clear, pure water.

Torneträsk is drained by the Torne River, the longest river in Norrbotten, 520 kilometres long. The river is one of Sweden's four rivers of national interest, completely free from power plants and dams.

The lake has always been a waterway for the people living in the mountains. Torneträsk is usually ice-covered for half the year, from Christmas to June. Therefore, the lake has been a winter route, thanks to skis, reindeer and kares sleighs, today often snowmobiles. Many people tow small huts – "arks" – on to the ice, from where they ice-fish for char. Around New Year, clear new ice can attract skaters.

DJUVAST?
Nästan – med djupet 185 meter är sjön Sveriges näst djupaste. Namnet är djupast – 221 meter.

DEEPEST?
Nearly – with a depth of 185 metres, the lake is Sweden's second-deepest. Hornavan is the deepest at 221 metres.

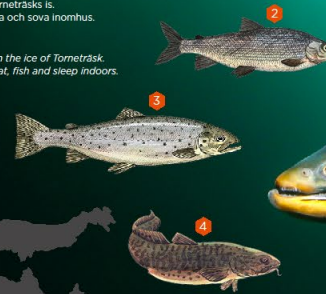
LÄNGST!
Nästan rinner vidare i den 52 mil långa Torneälven, Norrbotten's längsta älv.

LONGEST!
Torneträsk flows on as the 520-kilometre long Torne River, Norrbotten's longest river.

ICE-FISHING ARKS
Small stove-heated huts on the ice of Torneträsk. Here you can light a fire, eat, fish and sleep indoors.

PIMPELARKAR
Små hus med kamin på Torneträsks is. Här kan man elda, äta, fiska och sova inomhus.

TORNETRÄSKS FISKAR
I sjön simmar främst röding (1), sik (2), öring (3), lake (4) och stensimpa (5).

TORNETRÄSK FISH
The fish in the lake are above all the char (1), loach (2), trout (3), burbot (4) and bullhead (5).

TRYCK OCH LYSSNA!

 PUSH AND LISTEN!

VÄLKOMMEN TILL ABISKO (3 MIN)

SÁPMI - SAMERNAS LAND (3 MIN)

  WELCOME TO ABISKO (4 MIN)

  SÁPMI - THE SAMI LAND (3 MIN)

 LARS-ERIK KUHMUNEN BERÄTTAR
OM GABNA SAMEBY (6 MIN)

 RÖSTER FRÅN ABISKO
- LO FISCHER, PETER ROSÉN (5 MIN)

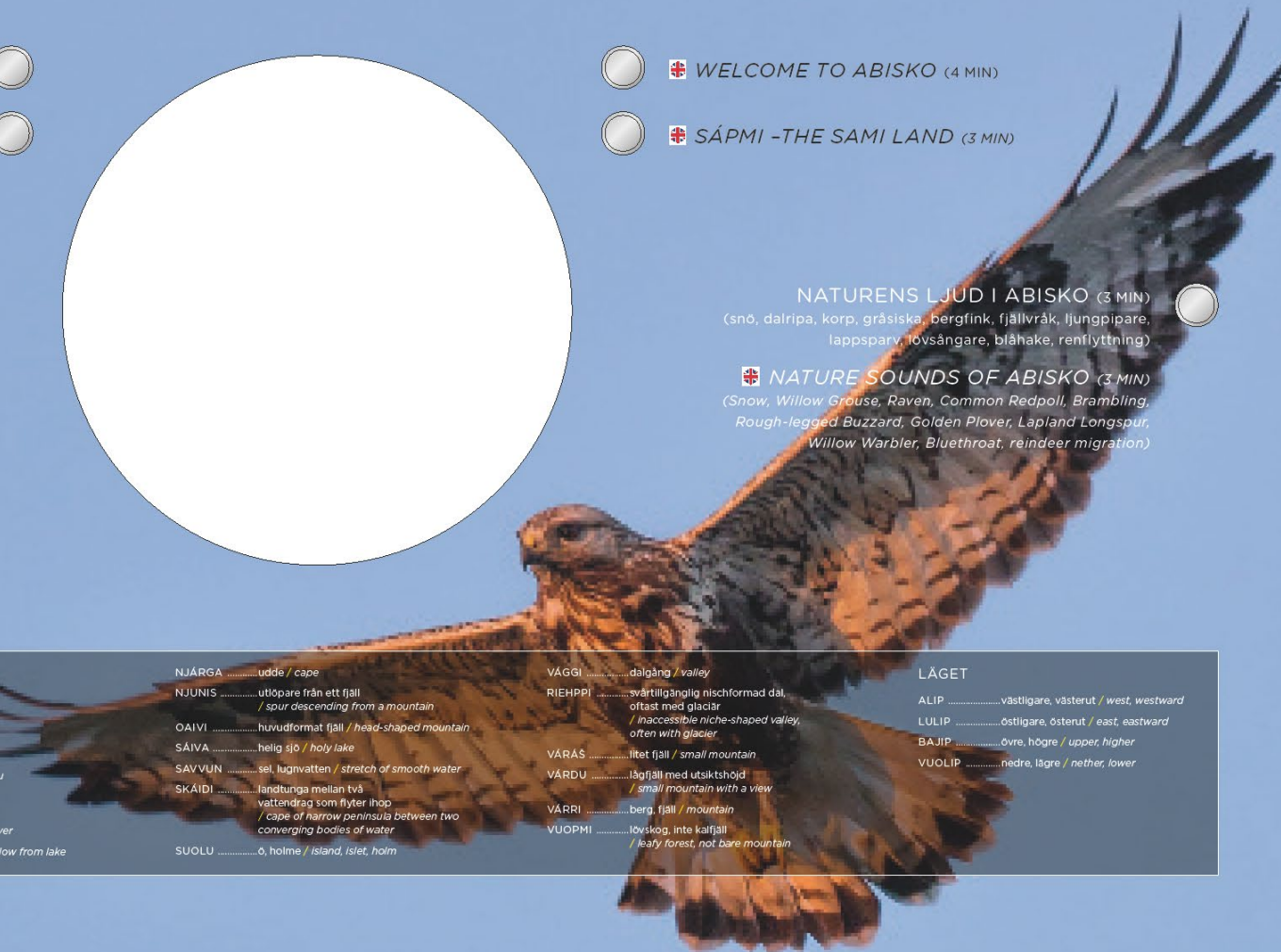
 SAMISKA TERRÄNGORD (4 MIN)
 SAMI NATURE WORDS (4 MIN)

NATURENS LJUD I ABISKO (3 MIN)

(snö, dalripa, korp, gråsiska, bergfink, fjällvråk, ljungpipare,
lappsparv, lovsångare, blåhake, renflyttning)

 NATURE SOUNDS OF ABISKO (3 MIN)

(Snow, Willow Grouse, Raven, Common Redpoll, Brambling,
Rough-legged Buzzard, Golden Plover, Lapland Longspur,
Willow Warbler, Bluethroat, reindeer migration)

ÁHPI ..... stor myr / large mire
BÁKTI ..... brant klippvägg / steep rockwall
ČOALBMI ..... sund / strait
ČOHKKA ..... fjälltopp / mountain peak
CORRU ..... bergsrygg / mountain ridge
EATNU ..... älv, å / river, creek
GÁISI ..... brant högfjäll / steep high mountain
GORSÁ ..... klippgravin, kanjon / canyon
JÁVRI ..... sjö / lake

JÁVRRAS ..... liten sjö / small lake
JEAGGI ..... myr / mire
JIEKŃA ..... is / ice
JIEHKKI ..... glaciär, jökel / glacier
JOHKA ..... bäck / brook
LÁHKU ..... högplatå / high plateau
LUOKTA ..... vik / bay
LUOPPÁL ..... insjö med älv igenom
/ lake traversed by a river
LUSPI ..... utflöde ur en sjö / outflow from lake

NJÁRGA ..... udde / cape
NJUNIS ..... utlöpare från ett fjäll
/ spur descending from a mountain
OÁIVI ..... huvudformat fjäll / head-shaped mountain
SÁIVA ..... helig sjö / holy lake
SAVVUN ..... sel, lugnvatten / stretch of smooth water
SKÁIDI ..... landtunga mellan två
vattendrag som flyter ihop
/ cape of narrow peninsula between two
converging bodies of water
SUOLU ..... ö, holme / island, islet, holm

VÁGGI ..... dalgång / valley
RIEHPI ..... svårtillgänglig nischformad dal,
oftast med glaciär
/ inaccessible niche-shaped valley,
often with glacier
VÁRÁS ..... litet fjäll / small mountain
VÁRDU ..... lågfjäll med utsiktshöjd
/ small mountain with a view
VÁRRI ..... berg, fjäll / mountain
VUOPMI ..... lövskog, inte kalffjäll
/ leafy forest, not bare mountain

LÄGET

ALIP ..... västligare, västerut / west, westward
LULIP ..... östligare, österut / east, eastward
BAJIP ..... övre, högre / upper, higher
VUOLIP ..... nedre, lägre / nether, lower

Att tänka på

- Ett bra team
- Förarbetet
- Vikta "kvalitet/erfarenhet" högre än pris och försök säkerställa att ni får en kreativ formgivare, gärna med känsla för nationalparken och med friluftslivs-/naturintresse
- Uppstartmöte – förmedla "tänket"
- Snåla inte med tiden och budgeten
- Utvärdera och följ upp – förvalta väl och gör om det som inte fungerar

*”Mycket arbete lades på innehållet för att få pedagogiska och tilltalande skyltar för både svenska och internationella besökare. Förutom texter, foton och illustrationer är **den grafiska formgivningen ett viktigt kommunikativt redskap** i processen att ta fram dessa naturvägledningsskyltar.”*

Ur slutrapporten för Entré- och identitetsprojektet i Abisko nationalpark, 2017-03-29

